

nens/es de 6 a 12 anys. És d'aplicació individual, amb una durada de 5 a 10 minuts. Es tracta d'un instrument senzill, per al mestre suposa poc esforç i per tant la inversió de temps és mínima.

Altes capacitats

Els alumnes amb altes capacitats formen un grup heterogeni que comparteix trets comuns, de manera semblant al col·lectiu d'alumnes amb dificultats per aprendre. Cal detectar-los com a primer pas per poder atendre les seves necessitats.

És necessari fer un treball d'identificació de les altes capacitats intel·lectuals i un bon seguiment per part de l'EAP recollint-ne les variables següents:

- variables cognitives, d'aprenentatge i d'adquisició del coneixement;
- variables socioemocionals;
- variables de l'entorn.

L'objectiu de la guia que publica el Departament (i que s'adjunta en els annexos) és ajudar a la detecció d'alumnes amb altes capacitats, conèixer-ne les característiques i necessitats; presentar diferents pautes educatives per donar resposta dins de l'aula i en l'orientació personal, així com oferir eines d'observació i recursos per elaborar ampliacions curriculars, desenvolupament de projectes creatius i desenvolupament d'habilitats socials i de cooperació.

Protocol de detecció i actuació de risc social

En data 13 de setembre de 2006 es va signar per part de totes les institucions implicades en la protecció a la infància i l'adolescència, el Protocol marc d'actuacions en casos d'abusos sexuals i altres maltractaments greus a menors, impulsat pel Síndic de Greuges de Catalunya, amb la finalitat d'assegurar una coordinació eficaç en la protecció efectiva dels infants i adolescents i els seus drets i en defensa de la seva integritat i dignitat. Aquest protocol és, a més, el punt de partida per a l'elaboració de protocols específics de relació entre les institucions implicades.

El fet de que la major part de la població infantil estigui escolaritzada, fa que el centre educatiu s'erigeixi en una institució clau en la prevenció i detecció de possibles situacions de maltractament infantil. Hem de tenir en compte que els infants passen una part important del dia en aquesta institució que esdevé un espai clau en la seva socialització i és on es realitza una tasca de prevenció molt important i es poden detectar situacions de risc per als infants i de maltractaments.

La Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) com a entitat pública competent en matèria de protecció d'infància i adolescència i que té encomanades les tasques de prevenció, detecció i protecció dels infants i adolescents en alt risc social, li correspon liderar la coordinació interinstitucional que s'ha de dur a terme per a l'eficàcia dels processos de detecció i diagnòstic del maltractament i té la responsabilitat de exercir la protecció i tutela dels infants desemparats .

A més a més l'article 90 de la Llei 14/2010 del drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència encomana a les administracions públiques impulsar el desenvolupament d'actuacions adreçades al conjunt de la comunitat educativa que permetin prevenir, detectar i erradicar el maltractament a infants i adolescents , el comportaments violents, l'assetjament escolar i la violència masclista. Per tal d'assegurar la coordinació eficaç entre ambdues institucions es fa necessari establir uns mecanismes de derivació i coordinació i uns circuits administratius i tècnics àgils i adients entre l'àmbit educatiu i el de protecció d'infants i adolescents, pel que fa referència a la detecció i notificació de situacions de risc o de abusos sexuals i altres maltractaments infantils, així com establir els circuits de derivació que s'han d'activar per a la protecció efectiva dels infants i els adolescents, tant pel que fa a la prevenció del maltractament, com a la detecció i intervenció quan ja es dona una situació en que concorre el maltractament.

2. Suports addicionals

2.1. Reforç/ desdoblament

El reforç és una mesura d'atenció a la diversitat, que suposa el treball simultani de dos mestres a l'aula; i el desdoblament, dividir el grup.

Ambdues opcions poden contribuir a la millora de l'aprenentatge. Es tracta de modalitats organitzatives que afavoreixen el tractament de la diversitat i, per tant, la possibilitat de posar una major atenció a l'aprenentatge dels/de les alumnes i d'aprofundir en l'establiment de relacions interpersonals. Tant una opció com l'altra exigeixen predisposició, coordinació i comunicació entre els docents.

2.2. SEP

El Suport Escolar Personalitzat és un recurs de millora que s'emmarca en el conjunt d'actuacions que el Departament d'Ensenyament impulsa per a l'assoliment de l'èxit escolar de tots els alumnes, amb la finalitat de contribuir a donar resposta a les necessitats individuals d'aprenentatge de cada nen i de cada nena.

Mitjançant una proposta pedagògica referida a aspectes organitzatius i metodològics s'ofereix un suport individual o en petit grup a aquells alumnes que el necessiten. Aquest reforç ha d'aconseguir que tots els alumnes desenvolupin al màxim els seus aprenentatges bàsics i formatius.

És un reforç flexible, temporal i preventiu que vol atendre els diversos ritmes d'aprenentatge dels alumnes.

Com a criteri general i de forma prioritària:

1. Els/les alumnes de l'educació infantil, per garantir el domini de la llengua oral.
2. Els/les alumnes que cursen el cicle inicial de l'educació primària, amb la finalitat de reforçar el procés d'aprenentatge de la lectura, l'escriptura i aquells aspectes claus del seu aprenentatge.
3. Els/les alumnes dels cicles de l'educació primària que presentin retards en els aprenentatges bàsics i, en especial, el dels últims cursos per garantir un bon pas a l'educació secundària.

El suport escolar personalitzat s'oferirà en horari lectiu i postlectiu.

L'equip docent decidirà el moment en què cada alumne/a, d'acord amb les dades obtingudes de la seva avaluació continuada, ha assolit els aprenentatges fixats, inicialment, per millorar.

Aquesta decisió es prendrà, sempre que calgui, al llarg del curs escolar i dels cicles educatius.

A l'Ed. Infantil el reforç SEP va encaminat a reforçar tant el procés lecto- escriptor com les habilitats matemàtiques i el càlcul mental.

A nivell de cicle els criteris que s'han tingut en compte a l'hora de triar l'alumnat han estat els següents:

1. El context socio- cultural del qual prové.
2. El nivell lingüístic (entén el català).
3. L' autoestima i seguretat personal de l'alumne/a.
4. La comprensió de l'alumne/a.
5. La capacitat de concentració.
6. La motivació de l'alumne/a.
7. La superació dels objectius mínims del curs passat.
8. Proves d'avaluació inicial.
9. A partir de les observacions del dia- dia a l'aula.
10. Observacions dels racons de treball.

Cicle inicial

1. Per atendre la diversitat a l'escola tenim en compte aspectes com: factors socioculturals i econòmics i, factors acadèmics (capacitats d'aprenentatge, coneixements previs adquirits, motivació per l'aprenentatge i estils d'aprenentatge). Per aquesta raó, i sempre atenent a la inclusió dins els grup-classe.
2. Activitats de reforç per a alumnes amb dificultats per a l'adquisició de certs continguts.
3. Tenir importants dificultats en seguir el ritme de l'aula especialment a les àrees de llengua i matemàtiques.

4. Tenir dificultats d'organització: hàbits de treball, ús de l'agenda.
5. No tenir PI , es dóna cabuda a alumnes que tinguin adaptacions metodològiques.
6. Aquells/es alumnes que han mostrat un baix rendiment en les proves inicials.
7. Dispersió en l'atenció en l'aula.
8. Referències de baix rendiment escolar d'altres anys.
9. Manca de motivació per l'aprenentatge.
10. En cas de prioritzar la selecció de l'alumne/a ens decantarem per aquell/a que mostri més interès.
11. El reforç ha de garantir l'atenció individualitzada (als 3 o 4 alumnes) per a l'assoliment dels objectius proposats per la sessió, per a ells/es i per a la resta del grup.

Cicle mitjà

1. Falta d'autonomia per treballar.
2. Falta de motivació i/o actitud negativa davant les activitats i explicacions en gran grup.
3. Falta de concentració i d'atenció a les explicacions fetes a classe.
4. Manca d'hàbits de treball (agenda, material escolar, fer deures, participació,...)
5. Manca de polidesa en la presentació dels treballs i organització de la llibreta
6. Capacitat d'esforç, ganes de treballar i superar-se.
7. Avaluacions finals del curs anterior (propostes dels tutors/es i CAD).
8. Proves d'avaluació inicial
9. Proves dels temes de les àrees següents: llengües, matemàtiques i coneixement del medi
10. Dificultats d'expressió escrita: produccions, cal·ligrafia, ortografia...
11. Dificultats en l'àrea de matemàtiques: càlcul, operacions, numeració, resolució de problemes...
12. Factors socio-culturals i de risc social, que afectin el seu rendiment i/o aprenentatge.

Cicle superior

1. No tenir un Pla Individualitzat. Si que es contempla les adaptacions metodològiques.
2. Notes i propostes del curs anterior.
3. Avaluacions inicials d'aquest curs.
4. Dificultats puntuals amb la competència lingüística o matemàtica.
5. Controls de les diferents àrees de les primeres unitats.
6. El treball a l'aula del dia a dia (atenció, esforç, organització, participació, presentació dels treballs). SEP dins de l'aula.
7. Interès mostrat per millorar el seu rendiment.

El model de graella que fem servir per portar el registre dels/de les alumnes que assisteixen al SEP és el següent:

REGISTRE SEP

NOM ALUMNE/A	DIFICULTAT	OBJECTIU	ACTIVITATS	CRITERIS D'AVUACIÓ	VALORACIÓ	
					ASSOLIT	NO ASSOLIT
OBSERVACIONS:						

2.3. Atenció als alumnes nouvinguts/ les alumnes nouvingudes

Es considera "alumne/a nouvingut/da" aquell/a alumne/a que s'ha incorporat per primera vegada al sistema educatiu de Catalunya en els darrers vint-i-quatre mesos. Davant el xoc emocional que en aquest alumnat pot representar l'arribada a un entorn social i cultural completament nou, el centre ha de preveure mesures específiques per tal que pugui sentir-se ben acollit i percebre el respecte envers la seva llengua i cultura, i que, al més ràpidament possible, pugui seguir amb normalitat el currículum i adquirir l'autonomia personal dins l'àmbit escolar o social.

El centre ha de donar una resposta personalitzada per garantir l'aprenentatge de la llengua, l'accés al currículum comú i els processos de socialització d'aquest alumnat, i establir els criteris metodològics i els materials curriculars que facilitin la integració a les aules ordinàries des del primer moment.

Correspon a la comissió d'atenció a la diversitat determinar les actuacions que es duran a terme per atendre les necessitats educatives d'aquest alumnat, així com els trets bàsics de les formes organitzatives i dels criteris metodològics que es considerin més apropiats.

L'aprenentatge de la llengua de l'escola és una de les primeres necessitats de l'alumne/a que, sense conèixer-la, s'incorpora als centres educatius de Catalunya. Per això, a més de les activitats docents dedicades directament a l'ensenyament de la llengua catalana, tota la comunitat educativa ha de vetllar especialment per facilitar-ne l'aprenentatge.

L'especificitat del procés d'aprenentatge d'aquest/a alumne/a, sovint incorporat durant el curs escolar, amb situacions singulars fruit de la diversitat d'edats, procedències i processos d'escolarització previs i especialment el fet de compartir el temps escolar entre estructures de suport i l'aula ordinària, fa necessària l'elaboració d'un pla individualitzat.

Aquest document ha de recollir la informació obtinguda amb l'avaluació inicial de l'alumne/a nouvingut/da, ha de prioritzar les necessitats educatives a treballar i ha d'establir els mecanismes de planificació, seguiment i avaluació del procés d'acceleració del seu aprenentatge, que li ha de permetre incorporar-se plenament, al més aviat possible, a la dinàmica habitual del seu grup classe de referència. I tot això s'ha de fer tenint en compte la diversitat dels/de les alumnes i la coresponsabilitat de tots els agents que intervenen en el seu aprenentatge i l'aplicació de criteris de coherència pel que fa a la planificació curricular de les àrees. Els plans individualitzats han d'explicitar les característiques o situació de l'alumne/a, les prioritats educatives, la proposta curricular i els emplaçaments en què es durà a terme, així com els criteris per al seguiment i l'avaluació dels aprenentatges d'aquests/es alumnes. Cal preveure la dotació dels suports necessaris amb tots els

recursos del centre per als/ per les alumnes amb una escolarització prèvia deficient.

L'avaluació dels processos d'aprenentatge dels/ de les alumnes nouvinguts/des s'ha de dur a terme amb relació als objectius del seu pla individualitzat i a les adaptacions realitzades del currículum. L'avaluació ha de ser contínua, amb observació sistemàtica i visió global del seu progrés d'aprenentatge, integrant les aportacions i les observacions efectuades en cada una de les àrees.

2.4. Atenció als alumnes/les alumnes que pateixen malalties perllongades

L'atenció educativa als infants o joves que no poden seguir temporalment els estudis en el seu centre educatiu es fa a les aules hospitalàries dels hospitals generals amb llits de pediatria, on se'ls oferiran activitats específiques adaptades al seu estat clínic i al temps d'estada. L'objectiu d'aquesta atenció és fomentar el desenvolupament integral, donar continuïtat al procés d'aprenentatge i facilitar el retorn a l'escola un cop hagin rebut l'alta mèdica.

A banda d'aquestes malalties que requereixen hospitalització, a l'escola ens trobem amb alumnat que pateix malalties perllongades o cròniques que requereixen d'una especial atenció dels mestres quan hi són a l'escola.

Per aconseguir que l'escolarització d'aquests infants sigui òptima, es fa necessari tenir coneixements sobre aquesta matèria i intervenir de manera adequada davant les necessitats d'uns/d'unes alumnes per a qui cal una atenció contínua des del sistema sanitari i una resposta des del sistema educatiu, per millorar significativament la seva qualitat de vida i el seu benestar emocional.

2.5. Protocols d'actuació en els casos de trastorns d'aprenentatge

Els trastorns d'aprenentatge són trastorns de base neurobiològica que afecten a un o més dels processos psicològics bàsics involucrats en la comprensió i l'ús del llenguatge oral i escrit.

Aquests trastorns poden manifestar-se en una manca d'habilitat per escoltar, parlar, llegir, escriure, lletrejar o fer càlculs matemàtics.

No existeix un patró únic pels trastorns d'aprenentatge. Cada alumne/a mostrarà diferent grau i tipus de fortaleses i debilitats que afavoriran o dificultaran l'assoliment de les competències bàsiques. Per exemple, un/a alumne/a pot tenir moltes dificultats per llegir, però estar molt capacitat/da per les matèries científiques.

Els trastorns d'aprenentatge no s'han de confondre amb dificultats d'aprenentatge que tenen com a base discapacitats, alteracions emocionals o desavantatges socials o culturals.

En general, els/les alumnes amb trastorns d'aprenentatge mostren una intel·ligència mitjana o superior, per aquest motiu sembla que hi ha una gran distància entre el seu rendiment real i el rendiment potencial. Pot semblar un/a alumne/a brillant en moltes àrees, però tenir escasses habilitats en un aspecte concret.

Els trastorns d'aprenentatge són presents de per vida, però amb la intervenció adequada, aquests/es alumnes poden assolir l'èxit a l'escola.

En el marc de l'escola, i al marge d'altres factors, l'èxit de l'alumnat depèn de les seves habilitats per participar i adaptar-se a l'entorn de l'aula. Dit d'altra manera, l'èxit en l'aprenentatge té a veure amb la forma que l'alumnat es relaciona amb el professorat, col·labora amb els companys/es o connecta amb el currículum.

Alguns/es alumnes, malgrat mostrar unes bones capacitats cognitives i un estat físic saludable, troben obstacles per participar i adaptar-se al dia a dia de l'aula. Són infants i joves que posen de manifest dificultats per regular el seu comportament, dirigir la seva atenció cap a la tasca de forma sostinguda o mantenir un estil d'interacció adequat amb els adults i els companys. Són alumnes que pateixen un TDAH o bé, per un conjunt de causes, mostren conductes problemàtiques greus.

Per aquests/es alumnes, l'ajut que els/les docents i la família els hi proporcionen per aprendre a regular la seva conducta és indispensable. Necessiten ser guiats i ensenyats per poder fer allò que altres nens/es i joves semblen fer amb molta facilitat: engrescar-se en la tasca, mostrar complicitat amb el mestre/la mestra o jugar plàcidament amb els companys/les companyes.

En aquestes situacions, per al nen/la nena, hi ha el perill de caure en un cercle de mala relació amb l'entorn i de baixa autoestima; per als adults, és també alt el perill de caure en actuacions reactives i punitives .

La conducta problemàtica són actituds i/o fets contraris a les normes de convivència que impedeixen en més o menys mesura l'existència d'un clima adequat a l'aula o a l'escola. No és insòlit per un ésser humà, mostrar, en algun moment de la seva vida, un comportament problemàtic. Per alguns/es alumnes pot ser la seva forma habitual de relacionar-se amb l'entorn.

Característiques dels/de les alumnes que presenten comportament problemàtic (Greene, 2003)

Dificultats per gestionar i controlar les emocions associades a la frustració. Davant d'emocions com la por, la decepció o el desengany, tenen problemes per pensar amb claredat i, per tant, per cercar estratègies cognitives que els/les ajudin a superar l'adversitat.

El llindar i la tolerància a la frustració són extremadament limitats. Es poden sentir ferits/des amb facilitat, fins i tot per les coses més banals i quotidianes.

Capacitat limitada per a la flexibilitat i l'adaptabilitat. Els/les pot costar acceptar els canvis, tant com els costa canviar el seu comportament per adaptar-se a situacions no previstes o, a priori, desagradables.

Persistència de la inflexibilitat i resposta negativa davant la frustració encara que es doni un nivell alt de motivació intrínseca o extrínseca. En ocasions, encara que se'ls hi ofereixi participar en una activitat que els hi agrada, poden rebutjar-la obstinadament.

Tendència al pensament concret, rígid i en blanc i negre quan la majoria d'esdeveniments, situacions habituals o interaccions amb les persones i l'entorn estan plenes de tons grisos.

Aparició aleatòria de comportaments explosius quan les demandes de l'entorn sobrepassen la seva capacitat de resposta.

Els nens petits/les nenes petites, poden presentar un *descontrol total* quan estan cansats/des, afamats/des...

Podem afirmar que un infant mostra una conducta problemàtica:

- Quan no s'explica a partir de les condicions de la seva edat evolutiva.
- Quan la conducta presenta una freqüència exagerada.
- Quan persisteix en el temps.
- Quan afecta al seu desenvolupament personal, familiar, escolar i social.
- Quan repercuteix negativament en l'entorn.
- Quan la conducta està valorada objectivament.

2.6. Protocols d'actuació en els casos de trastorns del desenvolupament

Alguns infants i joves, per causes diverses, poden desenvolupar-se d'una forma diferent a la típica. És possible que aquesta atipicitat en el seu desenvolupament sigui deguda a la presència d'un trastorn que l'afecta.

Hi ha diferents factors de risc que poden alterar el desenvolupament dels infants, alguns dels quals poden actuar sincrònicament, com:

- Factors genètics o factors que actuen en el període embrionari.
- Factors biològics que actuen en els períodes fetal, perinatal o postnatal i perjudiquen el desenvolupament normal del sistema nerviós central.
- Factors ambientals que poden actuar negativament sobre infants biològicament sans o no.

Els/les alumnes amb trastorns del desenvolupament necessiten rebre ajudes educatives. Aquestes ajudes educatives tenen dues finalitats principals:

- Suprimir o reduir les barreres ambientals que dificulten l'accés a l'aprenentatge i a la cultura comuna.
- Compensar les seves dificultats, estimulant l'aprenentatge d'habilitats concretes o proporcionant ajuts tècnics perquè puguin fer el mateix que la resta d'alumnat, encara que d'una forma diferent.

L'autisme és un grup de trastorns del desenvolupament neurològic que es manifesta obstaculitzant l'aprenentatge d'habilitats de comunicació i de relacions socials. Paral·lelament, el desenvolupament també es veu interferit per la presència d'interessos restringits inusualment forts, comportament repetitiu i dificultats per

afrontar canvis inesperats. El terme espectre es refereix a una àmplia gamma de símptomes, habilitats i nivells de discapacitat que poden presentar les persones que el pateixen.

Les causes del Trastorn de l'Espectre Autista (TEA) són de base genètica, però possiblement associades a factors ambientals que interactuen amb aquestes. Els canvis del patró de desenvolupament del cervell són evidents als dos anys, però possiblement ja es reflecteixin en edats més primerenques.

En l'actualitat, es reconeixen dos grans subgrups: l'autisme clàssic i la síndrome d'Asperger. **L'autisme clàssic** està associat a dificultats d'aprenentatge (QI per sota la mitjana) i retard en l'adquisició del llenguatge. **La síndrome d'Asperger** comparteix característiques amb l'autisme, però sense les dificultats d'aprenentatge associades (QI en la mitjana o superior a la mitjana) i sense cap tipus de retard de llenguatge.

Els canvis proposats en el DSM-V uneixen aquests subgrups sota l'únic epígraf de Trastorn de l'Espectre Autista. La proposta afirma que els símptomes representen un continuïtat que va de lleu a sever, més que un simple diagnòstic de "sí o no". Els criteris per al diagnòstic del trastorn especificaran un rang de severitat, descrivint el desenvolupament de la comunicació social i d'altres comportaments cognitius i motors rellevants.

Els efectes del trastorn no són immutables, poden canviar amb una intervenció educativa adequada, però les dificultats nuclears són presents al llarg de tota la vida de la persona amb TEA.

2.7. Educació Especial

Quan parlem del/ de la mestre/a d'educació especial no podem parlar d'una funció única, la feina dels/de les mestres d'educació especial és molt àmplia. Podríem dir que aquesta feina està dividida en dos tipus d'atenció: la directa i la indirecta.

Quan es parla d'atenció directa ens referim al treball realitzat, de manera individual o en petit grup, amb aquells nens/aquelles nenes que presenten necessitats educatives especials derivades de trastorns cognitius, socials, emocionals, motrius o sensorials. Prioritzem sempre el treball amb aquells nens/aquelles nenes que presenten necessitats educatives greus i permanents. I després altres necessitats. El lligam entre l'aula d'educació especial i l'aula ordinària és imprescindible per tal de garantir un bon procés de socialització de l'alumne/a, i una inclusió real dins l'escola i dins la societat.

Pel que fa a l'etapa d'educació infantil, i especialment a P-3, també es fa un treball d'observació i detecció de possibles necessitats educatives especials que puguin sorgir per poder donar una resposta i una atenció precoç quan més aviat millor i facilitar, així, l'evolució satisfactòria de nen o nena.

Quan parlem d'atenció indirecta ens referim a tota la relació que es manté amb serveis externs a l'escola, com per exemple: *EAP'S*, *SERVEIS SOCIALS (EAIES, CENTRES CÍVICS...)*, *UTAC*, *ONCE* etc., per tal d'oferir als/les nostres alumnes la major atenció i garantir així el seu procés d'ensenyament- aprenentatge i la seva evolució com a persona.

El/la mestre/a d'educació especial a l'escola ordinària pot atendre qualsevol alumne/a que presenti necessitats educatives especials derivades d'aspectes a nivell cognitiu, sensorial o motor, nivell sociocultural o trastorns del desenvolupament i la personalitat de caire més emocional, que fan que el seu procés d'ensenyament-aprenentatge es vegi afectat i, per tant, requereix d'una atenció especialitzada.

Al mateix temps també es dóna atenció a aquells/aquelles alumnes que presenten dificultats en el procés d'aprenentatge de les àrees instrumentals (matemàtiques i llengua) a causa del seu procés maduratiu que pot portar un ritme més lent que el que s'exigeix a l'aula ordinària.

Actualment tenim una dotació de dos mestres d'educació especial i estan distribuïts de la següent manera:

- Infantil: s'atén amb mestres de reforç d'educació infantil.

- CI
- CM i CS

Hem fet coincidir l'àrea de català dels horaris dels/de les alumnes amb els horaris dels/ de les mestres d'EE per tal que si l'atenció a aquests alumnes comporta el fet que hagin de sortir de l'aula, que puguin fer el mateix que fan els seus/les seves companys/es. Pel curs 2019-2020 a l'àrea de matemàtiques també s'ha fet coincidir (si no és amb el/la mestre/a d'EE és amb un/a altre/a mestre/a). Es comença a treballar el projecte Innovamat, projecte amb el qual cada alumne/a podrà treballar al seu ritme i nivell dintre de l'aula ordinària, treballant d'aquesta manera l'atenció a la diversitat i la inclusivitat.

2.8. EAP

El protocol d'actuació de l'EAP i de l'equip LIC (ELIC) es formularà de manera conjunta i serà coordinat per una persona dels Serveis Educatius de Zona, en el nostre cas de la zona del Baix Penedès. Aquests equips multiprofessionals que actuaran de manera integrada, per donar suport a la realització efectiva del projecte educatiu dels centres i dels projectes educatius del centre i actuen, de manera preferent, amb el professorat i amb el centre.

La psicopedagoga/el psicopedagog de l'EAP ve al centre un dia a la setmana.

Els destinataris són els centres educatius, els equips directius, el professorat i altres professionals implicats en l'atenció a l'alumnat amb dificultats o amb necessitats educatives especials, l'alumnat i les seves famílies.

Els objectius són:

- Identificar i avaluar les necessitats educatives especials de l'alumnat i fer la proposta d'escolarització, en col·laboració amb els serveis educatius específics quan s'escaigui.
- Assessorar el professorat i les famílies en la resposta educativa a l'alumnat amb necessitats educatives especials, en col·laboració amb els docents especialitzats i els serveis educatius específics.

- Assessorar els equips docents, l'alumnat i les famílies sobre aspectes d'orientació personal, educativa i professional.
- Donar suport als centres educatius en la millora de l'atenció a la diversitat i la inclusió.
- Col·laborar conjuntament amb els altres equips del servei educatiu de zona i els específics per tal de promoure activitats d'intercanvi i de formació del professorat.
- Col·laborar amb els serveis socials i sanitaris de l'àmbit territorial d'actuació, per tal d'oferir una atenció coordinada als/les alumnes i famílies que ho necessitin.

L'accés al servei s'inicia a partir de la demanda de centre, a partir del procés d'escolarització de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu o en la coordinació amb altres serveis de la zona.

En principi no es tracta d'un servei d'atenció directa a les demandes de les famílies, però s'atenen les seves consultes per a proporcionar-los orientacions o informar-los sobre serveis o recursos de la zona que poden necessitar.

2.9. Altres dispositius externs (CDIAP, CSMIJ, CREDA)

CDIAP: Els CDIAP s'adrecen als infants que es troben en situacions com aquestes i a les seves famílies:

- Infants que en condicions normals no necessiten aquesta atenció, però el medi familiar i social en què viuen poden fer-la necessària.
- Infants que en condicions normals no arriben a un desenvolupament adequat a la seva edat i, per tant, necessiten una atenció per aconseguir-ho.
- Infants que presenten malformacions evidents, defectes congènits, lesions cerebrals de qualsevol origen i d'altres anomalies.

Els objectius del CDIAP són:

- Atendre la població infantil des de la concepció i fins als sis anys, sempre que no tingui garantida la continuïtat assistencial.
- Participar en la coordinació de les actuacions (detecció i prevenció) que es porten a terme en aquesta franja d'edat.

- Participar en els projectes de coordinació i cooperació interdepartamental.
- Assegurar equips interdisciplinaris experts en desenvolupament infantil.
- Garantir el treball individualitzat i la continuïtat assistencial.

El CDIAP té les següents funcions:

- Avaluació global de la problemàtica de l'infant i la seva família (diagnòstic).
- Informació, orientació, suport i assessorament a la família.
- Atenció terapèutica a l'infant de forma individualitzada.
- Orientació i suport a les escoles d'educació infantil.
- Seguiment de l'evolució de l'infant.
- Col·laboració dels programes de prevenció i detecció.
- Tasques de recerca, docència i formació.

Els quatre àmbits d'actuació del CDIAP són:

- L'infant i la seva família com a unitat de desenvolupament.
- La família.
- L'entorn natural en què es desenvolupa l'infant.
- La societat.

Els professionals que formen part de l'equip interdisciplinar dels CDIAP són experts en desenvolupament infantil i en els diversos àmbits d'intervenció (infant, família i entorn). Hi ha especialistes en fisioteràpia, logopèdia, treball social, psicologia i neuropediatria, entre d'altres.

Aquesta diversitat permet atendre qualsevol tipus de trastorn i aconseguir una intervenció global en les necessitats de l'infant i la seva família.

CSMIJ: El Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil forma part del Servei de Psiquiatria de l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat i també de la Xarxa d'Atenció Psiquiàtrica Infantil i Juvenil de Catalunya.

Els serveis que ofereix són:

- Orientació individual i familiar.
- Diagnòstic psiquiàtric i psicològic.

- Tractaments individuals, grupals i familiars.
- Coordinació i treball en xarxa amb els equipaments sanitaris, pedagògics, socials i comunitaris per garantir la continuïtat assistencial.
- Prevenció i Promoció de la salut

El seu objectiu és atendre els problemes de salut mental dels nens i adolescents (des de el naixement fins als 18 anys) i a les seves famílies oferint una atenció humanitzada, orientada al pacient, integradora, de qualitat i que busqui les solucions en el entorn habitual del pacient i família.

CREDA: El CREDA és un Servei Educatiu Específic del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

La funció del CREDA és la de col·laborar amb els centres docents i els serveis educatius de zona per donar resposta a les necessitats dels alumnes amb sordesa i dels alumnes amb trastorns de llenguatge. Els serveis que ofereix són:

- o Atenció logopèdica a alumnes amb deficiència auditiva o amb trastorn de llenguatge.
- o Exploració psicolingüística dels/de les alumnes atesos/es pel CREDA
- o Acol·liment familiar per a pares d'alumnes amb deficiència auditiva.
- o Assessoraments als Centres escolars on hi hagi matriculats alumnes amb sordesa o amb trastorn de llenguatge.
- o Col·laboració amb l'EAP per decidir si un/a alumne/a és creditor/a d'atenció del CREDA
- o Valoració audiològica dels/de les alumnes amb sospita o amb diagnòstic de pèrdua auditiva.
- o Revisions audioprotètiques de tots/es els/les alumnes amb pròtesis auditives, estiguin o no atesos pel servei de logopèdia.

L'EAP deriva els/les alumnes a través d'un protocol que inclou:

- o Una mostra escrita del llenguatge oral de l'alumne/a.
- o Un recull de dades sobre l'escolarització i les capacitats de l'alumne/a.

- Els/les psicopedagogs/gues del CREDA i de l'EAP prioritzen, de totes les demandes rebudes, els/les alumnes que s'atendran el curs vinent, segons la gravetat del cas i la disponibilitat del servei.

El treball logopèdic consisteix en:

Avaluar el llenguatge de cada alumne/a.

- Elaborar un programa d'intervenció logopèdica
- Atendre individualment els/les alumnes a raó de 2/3/4 hores setmanals segons els casos
- A final de curs lliurar un informe sobre el progrés logopèdic de l'alumne/a.
- Coordinar-se amb els/les tutors/es d'aula i mestres d'educació especial. Assessorar-los i oferir-los pautes d'actuació.
- Compartir el cas amb l'EAP.
- Coordinar-se amb altres professionals implicats en l'educació de l'alumne/a (CDIAP, CSMIJ...).
- Col·laborar amb els Serveis Educatius de zona.
- Atendre i orientar a les famílies.

3. Suport intensiu pels/ per les alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu

3.1. Plans individualitzats

La decisió de fer un PI ve derivada de les indicacions que es fan en el dictamen per l'escolarització que fa l'EAP o quan la comissió d'atenció a la diversitat (CAD) del centre considera que un alumne/una alumna -sense dictamen de l'EAP- manifesta necessitat d'un programa personalitzat o de suports addicionals.

Quan el PI ve motivat per un dictamen recent d'escolarització de l'EAP, o quan l'alumne/a ja ha disposat de PI en els cursos anteriors, el PI s'ha de fer en els dos primers mesos del curs; en altres casos en que no hi ha un coneixement suficient sobre les necessitats de l'alumne, es pot disposar d'un mes més per concretar-lo. Al mes de juny, es deixarà el PI preparat pel següent curs escolar, d'aquells alumnes que ja es preveu, després de la sessió d'avaluació, que en tindran aquesta mesura.

Es fa un PI quan un/a alumne/a, a més de les adaptacions incorporades a la programació ordinària i de les mesures de reforç o ampliació previstes a l'aula i al centre, es troba en alguna de les següents situacions:

Requereix mesures més personalitzades per progressar i aprendre
És nouvingut/da i les adaptacions d'aula no són suficients per respondre a les seves necessitats
Està matriculat/da o està compartint escolarització amb un centre d'educació especial
Es troba en una situació singular que requereix una personalització de la programació i el currículum (per exemple si simultanieja els estudis ordinaris amb d'altres activitats)
Presenta una malaltia, trastorn o discapacitat que requereix una programació adaptada
Presenta altes capacitats

Els plans individualitzats, per a aquells/aquelles alumnes que en disposin, han d'esdevenir el referent per a l'avaluació d'aquests/d'aquestes alumnes, tenint en compte —en el marc dels objectius del curs, del cicle i de l'etapa— l'assoliment de les competències bàsiques, l'autonomia personal i social (adaptació a l'aula ordinària, grup específic, grup reduït) i l'adquisició d'hàbits de treball i d'aprenentatge.

En els informes trimestrals s'explicitarà l'evolució de l'alumne/a en les diferents àrees (continguts treballats i objectius assolits), l'assoliment d'hàbits d'autonomia i desenvolupament personal i l'adaptació al centre i al grup.

La implicació de les famílies i l'enregistrament sistemàtic dels aspectes que es tracten i els acords que es prenen seran essencials per poder fer el seguiment de l'evolució de l'alumne o alumna amb PI.

En els documents oficials d'avaluació hi han de constar les mesures d'atenció a la diversitat adoptades i el pla individualitzat, quan escaigui (aprovats a la CAD).

3.2. Escolaritat compartida

L'escolaritat compartida requereix la coordinació entre els professionals dels centres educatius que atendran l'alumne/a. A fi de garantir la coherència i la complementarietat de les actuacions, cal que, abans de l'inici de curs, els professionals d'ambdós centres que participin en l'atenció educativa a l'alumne/a, conjuntament amb l'EAP, concretin l'atenció que es donarà a l'alumne/a en un pla individualitzat –prioritats educatives, emplaçaments en què es duran a terme i criteris per al seguiment i l'avaluació.

El seguiment de l'evolució de l'alumne/a i de l'ajustament del seu pla individualitzat, i la introducció, si escau, de modificacions en la seva atenció educativa, s'ha de fer conjuntament, i com a mínim, per un professional de cada centre i el professional de l'EAP corresponent. El/la coordinador/a del pla individualitzat serà un/a mestre/a o un/a professor/a del centre on l'alumne/a està matriculat. Els professors i els professionals d'ambdós centres que atenguin l'alumne/a aportaran a l'equip docent informació sobre la seva evolució i els seus aprenentatges.

4. Normativa de referencia

RESOLUCIÓ ENS/1544/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb trastorns de l'aprenentatge.

Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids.

Llei orgànica 8/2013, per a la millora de la qualitat educativa.

Decret 279/2006, de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya.

LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Art. 81-82-83

RESOLUCIÓ ENS/1543/2013, de 10 de juliol, de l'atenció educativa a l'alumnat amb altes capacitats.

ORDRE ENS/164/2016, de 14 de juny, per la qual es determinen el procediment i els documents i requisits formals del procés d'avaluació en l'educació primària.

Decret 119/2015, de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.

DECRET 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

Resolució de 20 de juny de 2019, per la qual s'aproven els documents per a l'organització i la gestió dels centres, i les directrius per a l'organització i la gestió dels serveis educatius per al curs 2019-2020.

